

Posudek oponenta disertační práce PhDr. Mgr. Ilony Trtítkové
***„Spolupráce vědeckých skupin pomocí informačních
a komunikačních technologií:
situace ve vybraných skupinách z České republiky“***
předkládané v roce 2018
na Ústavu informačních studií a knihovnictví FF UK

1 Stručná charakteristika práce

Práce se věnuje tématu, které je nejen zajímavé, ale je současně velmi aktuální. Proto je vznik podobné práce velmi záslužný.

Z práce je vidět, že se jedná o výsledek mnohaletých aktivit autorky a jejího zapojení do řady projektů. Řada položek v seznamu literatury dokazuje, že autorka během let průběžně publikovala výsledky své práce ať již na konferencích nebo odborných časopisech. Tím měla průběžně zajištěnu zpětnou vazbu odborné veřejnosti na jakékoliv dílčí pokroky ve zkoumané oblasti.

Zaměření jednotlivých kapitol i jejich sled v práci je vcelku vhodný i přirozený. Úvodní kapitoly se věnují obecným předpokladům tématu a pak na to autorka navazuje kapitolami zaměřenými na jádro práce. Za klíčové kapitoly lze označit kapitoly 5–6. Kladně lze hodnotit i poměr rozsahu mezi kapitolami obecnějšími a kapitolami popisujícími vlastní výzkum autorky.

2 Stručné celkové zhodnocení práce

Předložená práce jako celek působí velmi kompaktním dojmem, což zcela přirozeně plyne z toho, že autorka se v oblasti angažuje dlouhodobě. Lze říci, že práce je ukázkou skloubení akademického přístupu s potřebami vědecké praxe.

3 Podrobné zhodnocení práce

3.1 Struktura argumentace

Ačkoliv je práce obsáhlá, text je velmi konzistentní, plynule navazující, podle potřeby také provázaný křížovými referencemi. Na některých místech však vyvstávají otázky:

- Výzkumné otázky, jak jsou uvedeny v podkapitole 1.2 na str. 16–17 by mohly být trochu konkrétnější, navíc je zde aspekt předvídatelnosti závěrů.
- Na str. 19 se tvrdí, že „*V současnosti je napsáno 90 % všech vědeckých publikací dvěma nebo více vědci. Většina článků je nyní napsána 6 až 10 osobami z více než jedné instituce.*“. Nakolik to však platí napříč různými obory?

- Na str. 24 je zaveden pojem *e-science*, nebylo by na škodu jej vymezit také vůči *vědě 2.0*.
- Na str. 26 je diskutována *otevřená věda*, vidí autorka nějakou souvislost s *otevřenými daty*?
- V kapitole 3 není dostatečně odůvodněno, proč byla použita právě metoda zakotvené teorie.
- Formulace výzkumné otázky 1, jak je uvedena na str. 37, se liší od formulace ze str. 16 – je tam posun ve významu.
- Lze kvitovat, že autorka prováděla výzkum na pěti vědeckých skupinách. Je vidět snaha o heterogenitu tak, aby byly výsledky dostatečně vypovídající. Uvádí se toto oborově zařazení: skupina 1 – elektrotechnika, skupina 2 – informatika, skupina 3 – chemie, skupina 4 a 5 – neuvedeno. Do jaké míry však platí zjištěné závěry také pro obory jiné, třeba humanitní?
- V kapitole 4 je zřejmě chyba v hierarchii nadpisů:
  - Nyní je:
    - 4.1 Národní e-infrastruktury České republiky
    - 4.2 Národní e-infrastruktura CESNET
    - 4.2.1 Další e-infrastruktury ČR
    - 4.3 Cloudové služby
    - ...
  - a zřejmě má být:
    - 4.1 Národní e-infrastruktury České republiky
    - 4.1.1 Národní e-infrastruktura CESNET
    - 4.1.2 Další e-infrastruktury ČR
    - 4.3 Cloudové služby
    - ...
- Prostor věnovaný sdružení CESNET je v některých pasážích práce zbytečně nadměrný, jako třeba str. 43–49. Plyne to zřejmě z kladného vztahu autorky k současnému zaměstnavateli.
- V práci je $\text{\LaTeX}$ systematicky označován jako textový procesor, což je jeho degradace.

3.2 Formální úroveň

3.2.1 Úprava práce

Práce splňuje základní standardy pro úpravu prací daného druhu. Zpracování je velmi pečlivé, a proto úprava působí uhlazeným dojmem. Co by snad šlo vytknout:

- více používat vyznačování v textu odstavců, může to pomoci lépe vnímat klíčové pojmy či sdělení;

- použití dělení slov na konci řádků by eliminovalo řídkost textu v některých místech;
- trochu rušivě působí odstránkování v místech, kde následují obrázky či tabulky;
- některé obrázky a tabulky mají zbytečně nadměrný horní okraj – viz třeba obr. 9, 15 a 21, nebo tab. 1.

3.2.2 Jazykové připomínky

Práce je psána čtivou formou, a to i při zachování vysoké odborné úrovně. Není úplně obvyklé, aby se práci podobného rozsahu nevyskytovaly překlapy a jazykové prohřešky. V tomto ohledu nelze vytknout téměř nic:

- str. 17 – „*Otázka má za cíl zodpovědět*“,
- str. 32 – „*Vědecká spolupráce byla predikcí vytvořeného modelu*“,
- str. 43 – „*Sdružení CESNET založili Veřejné vysoké školy a Akademie věd*“,
- str. 51 – „*Na podporu toho to záměru*“,
- str. 54 – pleonasmus „*softwarové aplikace*“,
- str. 62 – „*zamezí se tím ztráty kontextu*“.

3.3 Práce s prameny

Práce s použitými prameny je příkladná. Již jen fakt, že seznam pramenů zahrnuje celkem 101 položek, dokazuje dokonalou autorčinu rešeršní přípravu. Rovněž tak lze vyzdvihnout provázanost textu a pramenů díky nesčetným citacím.

Jistá nelogičnost nebo nepřesnost se nachází v podkapitole 3.1 *Zakotvená teorie*, kde ve druhém a třetím odstavci na str. 35 jsou rozebírány principy dle pramene (*Corbin a Strauss, 1990*), avšak následující odstavec na str. 36 začíná tvrzením „*Glaser (1978) považoval jejich postup jako svazující . . .*“ – zjevně jde o časový nesoulad, navíc v seznamu použitých pramenů druhé citaci nic neodpovídá. V dalším textu téhož odstavce se již autorka odkazuje na pramen (*Glaser, 2002*), což je asi ten správný.

3.4 Vlastní přínos

Často je „nectností“ doktorandů, že se nedokáží „pochlubit“, čeho dosáhli a v čem je to nové. Předložená disertační práce to potvrzuje, protože autorka to jen lakonicky uvedla v posledním odstavci práce takto: „*Přínos této disertační práce je zejména v novém pohledu na spolupráci uvnitř vědeckých skupin a s jejich okolím. Většina současných odborných prací se orientuje na výzkum informačního chování jednotlivých vědeckých pracovníků, případně na sdílení dat v kontextu otevřené vědy. Výzkumy samozřejmě přináší cenné poznatky, avšak problematika vědeckých skupin je zpracována málo. Výsledný popis vědeckého cyklu s vyznačenými činnostmi, při kterých probíhá spolupráce, a nástroji, které jsou k ní používány, dokumentuje aktuální stav využívání ICT technologií ve výzkumu a může se stát východiskem jak pro další výzkumy,*

tak i pro práci s vědci z hlediska informační podpory. “ V žádném případě nechci zpochybňovat kus práce, který autorka odvedla při provádění výzkumu a jeho následném vyhodnocování, ale současně je nutné výsledky umět jasně a přesně popsat. **Bude proto vhodné, aby v rámci obhajoby velmi zobecněný přínos více rozvedla a konkretizovala:**

- v čem spočívá novost jejího pohledu,
- a která její zjištění a závěry nelze nalézt v jiných výzkumech týkajících se práce vědeckých skupin.

4 Dotazy k obhajobě

V rámci obhajoby by se měla/mohla autorka dále vyjádřit k těmto otázkám:

1. Jaký je vztah otevřené vědy a vědy 2.0?
2. Existuje nějaký vztah mezi otevřenou vědou a otevřenými daty?
3. Zvažovala autorka kromě metody zakotvené teorie i jiné metody kvalitativního výzkumu?
4. Nakolik jsou závěry práce zobecnitelné/použitelné i na jiné obory než ty, ve kterých působí zkoumané vědecké skupiny?
5. Narazila autorka ve zkoumaných skupinách na faktory, které by nějak tvořily bariéry vůči používání ICT?

5 Závěr

I přes výše uvedené připomínky se domnívám, že předložená disertační práce obsahuje všechny náležitosti a splňuje požadavky na disertační práce kladené, a proto **práci doporučuji k obhajobě.**

V Praze dne 25. července 2018

Doc. Ing. Vilém Sklenák, CSc.
Katedra informačního
a znalostního inženýrství
Fakulta informatiky a statistiky
Vysoká škola ekonomická v Praze